

Παπα-Στρατής από τη Λέσβο: Ο παπάς των Προσφύγων (Πηνελόπη Σάρρου - Ηρακλής Φίλιος)

/ [Πεμπτούσία](#)

«ΔΟΣ ΜΟΙ ΤΟΥΤΟΝ ΤΟΝ ΞΕΝΟΝ»: ΟΙ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΣΤΡΑΤΗ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΣΒΟ ΠΟΥ ΜΟΙΡΑΣΕ ΑΝΘΡΩΠΙΑ ΣΕ ΠΙΚΡΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

«Και θέλω να σας πω ότι σ' αυτή τη γη που είμαστε και ζούμε ήρθαμε για να είμαστε χρήσιμοι». (παπα Στρατής)

Πριν από λίγες ημέρες έφυγε από τη ζωή ο γνωστός σε όλους μας παπα Στρατής. Ο παπα Στρατής ήταν ιερέας στον Άγιο Γεώργιο Καλλονής Λέσβου και έχασε τη μάχη από τον καρκίνο σε ηλικία 57 ετών. Ήταν τόσο μεγάλη η προσφορά του, που απασχόλησε την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες, χαρακτηρίζοντας τον «ο καλός Σαμαρείτης» και τους New York Times που έκαναν ανάλυση τη δράση του.

Ο άνθρωπος παπα Στρατής αφιέρωσε από το 2007 το χρόνο του στη σωτηρία των προσφύγων (βοήθησε περίπου 10.000 ανθρώπους) και μεταναστών, αλλά και στην οικονομική ανακούφιση των κατοίκων της Λέσβου που ως γνωστόν αυτή την εποχή βίωναν και βιώνουν τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης. Ο ίδιος αφοσιώθηκε μαζί με τους κατοίκους της Λέσβου στην σωτηρία των προσφύγων από τα κύματα της θάλασσας, τους περιέθαλπαν, τους έδιναν φαγητό, ρούχα φροντίζοντας για το μέρος διαμονής και παρείχαν ψυχολογική στήριξη. Αξίζει να σημειώσουμε ότι έπασχε από χρόνια αναπνευστική ασθένεια και ο ίδιος ήταν μόνιμα συνδεδεμένος με σωληνάκι που του χορηγούσε οξυγόνο κατευθείαν στους πνεύμονες.

Λέει λοιπόν ο ίδιος για την «ΑΓΚΑΛΙΑ» που συστήθηκε ως Μ.Κ.Ο. τα εξής: «*Η "ΑΓΚΑΛΙΑ" ξεκίνησε να περιθάλλει ανθρώπους που έρχονται από τα απέναντι παράλια από το 2007 ανεπίσημα και επίσημα από το 2009*». Και αναφερόμενος στην έμπνευση του τίτλου «ΑΓΚΑΛΙΑ», σημειώνει χαρακτηριστικά: «*Οραματιστήκαμε την "ΑΓΚΑΛΙΑ" από τον Σταυρό του Χριστού, τον Εσταυρωμένου που έχει ανοιχτά τα χέρια και αγκαλιάζει τον κόσμο όλο*».

Ο παπα Στρατής ως άνθρωπος του Θεού, έδρασε έχοντας στο νου του τους λόγους του Θεανθρώπου «*οὐκ ἦλθον διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι*». Δεν είχε διακρίσεις στη διακονία των ανθρώπων, εφαρμόζοντας πιστά όσα αναφέρει ο Χριστός στην ευαγγελική περικοπή της Κρίσεως. Με αφοσίωση και χαρά έγινε δέκτης των θείων λόγων της περικοπής, σύμφωνα με τους οποίους ο Χριστός δίδαξε: «*πείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκεψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἦλθετε πρὸς με*

». Και φυσικά όλα αυτά είναι σμιλευμένα στη βάση της θεανθρωποκεντρικής διδασκαλίας, την αγάπη, αφού σύμφωνα με την ιωάννειο ρήση «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶν».

Ὅπως ο Χριστὸς κήρυξε σε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, θεράπευσε κάθε ἀνθρώπο ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ φυλὴ, τὸ χρῶμα, τὴ θρησκεία καὶ τὴν κοινωνικὴ – οικονομικὴ τάξη, μίλησε με τὴν πόρνη, τὸν ληστή, τὸν τελῶνη, τὸν ἄλλον, τὸν ξένο, ἔτσι καὶ ὁ παπὰ Στρατῆς «λεντίω ζωννυμένος», χωρὶς νὰ υπολογίζει καθόλου τὴ διαφορετικότητά του ἄλλου, ἔσκυψε με αὐταπάρνηση καὶ ἀγάπη πάνω στὸν ἀνθρώπινο πόνο. Γι' αὐτὸ τὸ θέμα ὁ ἴδιος ἔχει δηλώσει: «Εμεῖς δὲν βλέπουμε οὔτε φυλὴ, οὔτε πατρίδα, οὔτε θρησκεία, οὔτε τίποτα, βλέπουμε μπροστὰ μας ἀνθρώπους. Εξάλλου καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐπλασε, ὅλοι ἔχουμε τὴν ἴδια πείνα, ὅλοι ἀγαπάμε, ὅλοι ἐρωτεύομαστε.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ οφείλουμε νὰ κάνουμε μίαν σημαντικὴ ἐπισήμανση. Ναι μεν στὸ ζήτημα που διαπραγματευόμαστε, ἡ ἀνθρωπιά εἶναι τὸ κύριο συστατικὸ του, ὅμως ποια ἀνθρωπιά; Υπάρχει ὁ ἀνθρώπος τοῦ Διαφωτισμοῦ, ὁ «υπεράνθρωπος» τοῦ Νίτσε καὶ ὁ ἀνθρώπος τοῦ Αποστόλου Παύλου. Ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ οἱ τρεῖς διδασκαλίες ἔχουν ὡς κέντρο τὸν ἀνθρώπο, ἀλλὰ με μίαν καίρια καὶ ἀνατρεπτικὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὸν δυτικὸ ἀνθρωπισμὸ καὶ στὸν ἀνθρωπισμὸ τῆς ὀρθόδοξης Ἀνατολῆς.

Ὁ ἀνθρώπος τοῦ Διαφωτισμοῦ εἶναι ἓνας ἀνθρώπος που ναι μεν ἀποκτᾶ δικαιώματα, καὶ τὶς ἀρχές τῆς ἰσονομίας καὶ ἰσοπολιτείας, ἐντούτοις ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς δὲν ἀναγνωρίζει τὶς ἀρετές αὐτές ὡς προερχόμενες ἀπὸ τὸ θεῖο θέλημα, ἀδιαφορώντας γιὰ τὸν Θεό. Ὁ «υπεράνθρωπος» τοῦ Νίτσε εἶναι ἓνα δημιούργημα που μπροστὰ στὴν ἀδύναμη φύση τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιχειρεῖ νὰ θεώσει τὸν ἀνθρώπο (ἐξ οὗ καὶ ἡ «μεταξίωση τῶν ἀξιών» γιὰ τὴν ὁποία ἔκανε λόγο ὁ Νίτσε), χωρὶς ὅμως νὰ βιώσει τὸν Θεό σ' αὐτὴ τὴ θέωση (δηλ. κατὰ τὸ «ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν» τοῦ Μ. Ἀθανασίου). Ὁ ἀνθρώπος τοῦ Διαφωτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τοῦ Νίτσε δὲν βλέπουν τὸν ἀνθρώπο στὸν Χριστό, τὸν Θεό στὸν ἀνθρώπο, ὅπως ἡ θεολογία τῆς ὀρθόδοξης Ἀνατολῆς.

Ὁ ἀνθρώπος τοῦ Αποστόλου Παύλου, εἶναι ἓνα δημιούργημα τοῦ Θεοῦ που ἡ ἀνθρώπινη του φύση ἀμαυρώθηκε, ἀλλὰ δὲν χάθηκε, προσπαθώντας ὁ ἀνθρώπος με τὴ θεία χάρη νὰ γίνῃ κοινωνὸς τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Καὶ τὸ σημαντικότερο. Ὁ ἀνθρώπος τοῦ θεοῦ Παύλου, εἶναι ὁ κάθε ἀνθρώπος, ὁ ἴδιος, ἀπέναντι στὸν Τριαδικὸ Θεό, κι ἂς εἶναι ἓνας διαφορετικὸς ἀπὸ ἐμᾶς, αὐτὸς ἄλλος, ὁ ξένος. Αὐτὸς ὁ ξένος δὲν εἶναι ἓνας ἐχθρὸς, οὔτε ἓνας ἀλλόθρησκος που πρέπει νὰ ἐξαφανιστεῖ γιὰ τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν. Αὐτὸς ὁ ξένος εἶναι μίαν ἀρίστη καὶ ἁγία ευκαιρία γιὰ νὰ υπάρξουμε μαζὶ συνοδοιπόροι καὶ σύντροφοι στὸ δρόμο τῆς

ζωής που έχει ως δημιουργό της και Πατέρα όλων τον Θεό. Αυτή η «μετανάστευση της αγάπης» όπως αναφέρει και ο Πανεπιστημιακός Καθηγητής κ. Χ. Σταμούλης σε βιβλίο του, είναι η αγάπη του Θεού προς όλους τους ανθρώπους όλης της γης.

Έτσι λοιπόν, ο Απόστολος Παύλος κάνοντας λόγο για την απουσία διάκρισης ανάμεσα στους ανθρώπους, γράφει στην προς Γαλάτας Επιστολή τα εξής «αναρχικά»: *«οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἶς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστὲ καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι»*. Συνδέοντας τους λόγους του Αποστόλου Παύλου με εκείνους του παπα Στρατή, ο τελευταίος μας λέει πως *«για εμάς είναι άνθρωποι που έχουν ανάγκη και όταν θα δεις έναν άνθρωπο που ξεβράζει η θάλασσα ένα πρωί στην παραλία της Λέσβου και ένα παιδί και μια μάνα να κλαίει, δεν θα ανοίξεις ποτέ το στόμα σου να ρωτήσεις άμα είναι χριστιανοί και να τους ταΐσεις ... κάποια θρησκεία είχαν, κάποιον Θεό πίστευαν, κάποια ελπίδα είχαν για την άλλη ζωή»*.

Ο παπα Στρατής είδε στον άλλον αυτό που αναφέρεται στον τίτλο του άρθρου. Είδε τον «ξένον». Κι εδώ έχουμε μία οντολογική αναφορά του εαυτού μου στον άλλον. Δεν δίνω απλά κάτι στον ξένο, τον οικειώνομαι και τον προσλαμβάνω, στις δικές μου διαφορετικές αντιλήψεις και γενικά ιδιοσυγκρασία. Η φράση «δος μοι τούτον τον ξένον» που προέρχεται από αυτό το υπέροχο ποιητικό δοξαστικό του Μ. Σαββάτου, είναι τελείως διαφορετική από τη φράση «δος τω ξένω». Ο παπα Στρατής αυτό έπραξε με πίστη και δόσιμο ολοκληρωτικό. Έδωσε τον εαυτόν του, όπως και οι κάτοικοι - εθελοντές του όμορφου νησιού της Μυτιλήνης, στους πρόσφυγες της Συρίας και τους μετανάστες, οι οποίοι εγκατέλειψαν τη χώρα τους, τους δικούς τους, τα σπίτια τους, το χώμα τους, χωρίς τη δική τους θέληση, αλλά *«ως κυνηγημένοι από σφαίρες από τον πόλεμο»*, σύμφωνα με τον άνθρωπο του Θεού παπα Στρατή.

Αυτή η θυσιαστική προσφορά του παπα Στρατή είναι ένα εγχείρημα που ξεκίνησε από έναν άνθρωπο. Τον άνθρωπο ιερέα και διάκονο του Υψίστου, ο οποίος συνέλαβε την ιδέα και φυσικά σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε από μόνος του να την πραγματώσει. Η φιλανθρωπία είναι ίδιον γνώρισμα του ορθόδοξου ανθρωπισμού και είναι ξένη προς κάθε είδους αποκλεισμού, διαχωρισμού και μακριά από αφοριστικές και καθεστηκυίες αντιλήψεις, εγκολπώνει τον όλο άνθρωπο στην αρχοντική της φύση. Δεν αφορά έναν άνθρωπο, αλλά όλους τους ανθρώπους, όλες τις κοινωνίες. Η ενεργοποίηση των ανθρώπων μέσα από το αισθητήριο της διακονίας προς τον άλλον, αφορά κάθε φυλή και κάθε έθνος. Είναι δε τελείως ξένη προς κάθε εθνικό, φυλετικό και θρησκευτικό διαχωρισμό και δεν συμβαδίζει ως ύψιστο λειτούργημα προς τον συνάνθρωπο, με εθνικιστικούς

παροξυσμούς και μισαλλοδοξίες.

«Η Ελλάδα δεν χάθηκε από τους ξένους, αλλά από τους Έλληνες. Το λέω και το φωνάζω. Χάσαμε τα ήθη, τα έθιμα, τις παραδόσεις μας. Κάναμε σπίτια πολυτελή, αλλά πήγαμε μακριά τις αγκαλιές μας. Πρέπει να καταλάβουμε ότι ο απέναντι μας είναι άνθρωπος. Είναι πλάσμα Θεού, έχει πλαστεί από τον ίδιο τον Θεό. Για να αγαπήσουμε τον Θεό, πρέπει πρώτα να αγαπήσουμε τους ανθρώπους. Δεν με ενδιαφέρει εμένα η θρησκεία. Με ενδιαφέρει ο άνθρωπος. Να είναι άνθρωπος που αγαπάει τον κόσμο.» (παπα Στρατής).

Πηνελόπη Σάρρου - Πτυχιούχος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Φοιτήτρια Παιδαγωγικού Δημοτικής Εκπαίδευσης Α.Π.Θ.

Ηρακλής Φίλιος - Πτυχιούχος Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών Φλώρινας, Φοιτητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.